Itt történt ’56

Az áldozatok ideiglenes sírjait jelölő emlékpontok



Markusovszky (Úttörő) tér, az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai a későbbi Biblia utcánál.
Forrás FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956

Előszó

A sírhelyek emlékét egyedül a fényképek, filmfelvételek őrzik

Tamási Miklós

Az 1956-os forradalom utóélete szorosan köthető a halottak, áldozatok és halálraítéltek utóéletéhez. A szocializmus évtizedeiben nemcsak a forradalom története, hanem a halottak története is érinthetetlen volt. Családok százai évtizedekkel később is csak hallomásból tudhatták, hogy szerettük hol nyert végső nyughelyet. Az 1988–89-es rendszerváltás egyik alaptörténete a kivégzettek – beleértve Nagy Imre miniszterelnök és bajtársai – sírhelyének és maradványainak felkutatása, majd újratemetése volt.

A forradalom halottainak látványa ismerős, az utcán fekvő test számtalan fényképen, korabeli filmfelvételen látható. Látjuk a mésszel leöntött vagy a kigyulladt harckocsiban feketére égett szovjet katonák, a lincselések áldozataiként kivégzett ávósok és a nemzeti zászlóval letakart felkelők holttesteit. Láthatjuk a Kossuth téri „véres csütörtök” vagy a mosonmagyaróvári sortüzek vétlen áldozatait. Többen

fényképeztek a forradalom alatt temetéseken, halottasházakban is. És itt-ott köztéri sírhelyeket is látunk. Ebben a projektben az utóbbiakkal, a forradalom napjaiban köztereken eltemetett áldozatok sírhelyeivel foglalkozunk.

Elsőre szinte érthetetlennek tűnik, hogy ’56 őszén kényszerűségből parkokban, szobrok körüli kisebb füves területeken is temettek el felkelőket. Nehéz elképzelnünk, de Budapesten két héten át a halottak elszállítása is nehézségekbe ütközött. És voltak halottak: már október 23-án éjjel is többen meghaltak a Rádió épülete körüli tűzharcokban. A köztereken eltemetettek emlékezete azért is hiányos (ha egyáltalán létezett), mert a sírokat 1957 elején titokban exhumálták, és minden nyomtalanul eltűnt. A sírhelyek, egyszerű keresztek, amelyeket 1956-ban mindenszentekkor még virágok és gyertyák borítottak, alig egy évvel később már feledésbe merültek. Emléküket egyedül a fényképek, filmfelvételek őrzik.

Ebben a projektben arra vállalkozunk, hogy ezeknek a sírhelyeknek egy részét felkutatjuk és az eredeti helyszíneken emlékpontot hozunk létre. Ehhez kizárólag a fotókra támaszkodhatunk. Ritkán fordul elő, hogy egy történelmi esemény egyetlen bizonyítéka egy fénykép.Nincsenek tanúk és tanúvallomások, nem születtek feljegyzések, és nem folyt az ügyben nyomozás. A sírhelyekről nem készült semmilyen lista, az áldozatok neve sem ismert. Az egyetlen bizonyíték tehát a fénykép: íme a fotókon látható, hogy halottakat rejtett a föld a Ferenciek terén, a Rákóczi téren, a Bakáts téren és Budapest további egy tucat terén.

Mivel kutatásunk alapja a fénykép, szerettünk volna olyan emlékpontot – görög szóval sztélét, vagyis sírkövet – alkotni, aminek része maga a fotó is. A bizonyíték. Így születtek meg a Hetedik Műterem és a SUBMACHINE tervei alapján a három helyszínen felállított sztélék. Mindhárom tárgy tetején az adott helyszínen készült fotó látható: az ’56-os forradalom amatőr fotósainak bizonyító erejű felvételei.

Helyszínek

Vörösmarty tér Budapest, V. kerület


ESERNYŐ KÉSZITŐ
DÉRYNÉ
DR. PIPIL

1/1 Vörösmarty tér, az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja. Forrás: **FORTEPAN / Bauer Sándor, 1956**

Petőfi híd Budapest, IX. kerület



1/1 Boráros tér, a Közraktár utca felől a Petőfi hídra vezető lépcsőnél az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Juricza Tibor, 1956**

Molnár Ferenc tér Budapest, VIII. kerület



1/1 A mai Molnár Ferenc tér, háttérben a Práter utca Szigony utca felé vezető szakasza. Előtérben az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Keveházi János, 1956**

Rákóczi tér Budapest, VIII. kerület Az emlékhely 2026. október 23-án áll fel.



1/4 Rákóczi tér, szemben a vásárcsarnok. Előtérben az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. (Az emlékhelyen megjelenő fénykép.) Forrás: **FORTEPAN / Juricza Tibor, 1956**



2/4 Rákóczi tér északi oldala,az 1956-os forradalom során elesettek temetése ideiglenes sírba. Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**



3/4 Rákóczi tér, szemben a Vásár utca, az 1956-os forradalom során elesettek temetése ideiglenes sírba. Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**



4/4 Rákóczi tér, az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**

Markusovszky tér Budapest, IX. kerület Az emlékhely 2026. október 23-án áll fel.

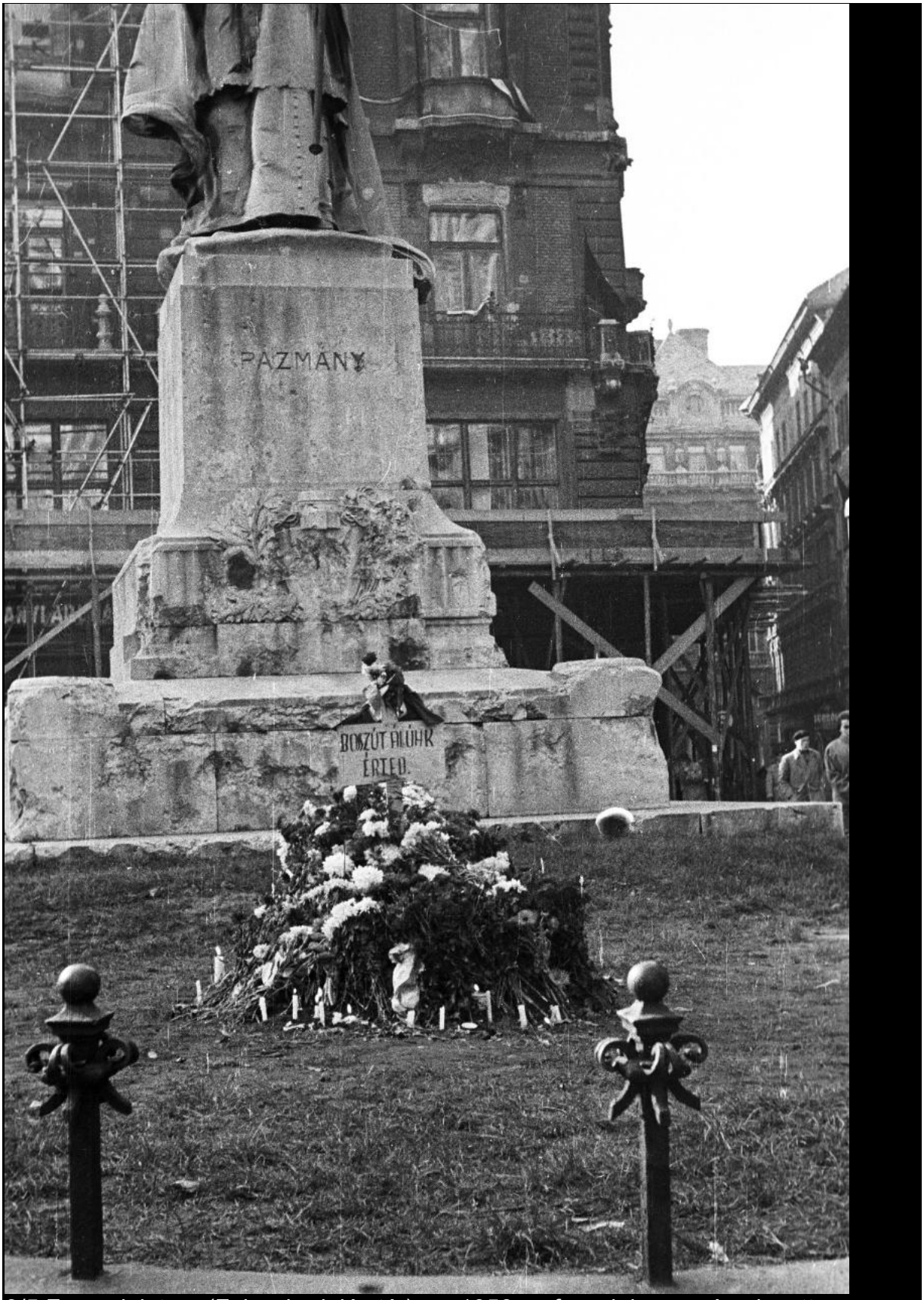


1/1 Markusovszky (Úttörő) tér, az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai a későbbi Biblia utcánál. (Az emlékhelyen megjelenő fénykép.) Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**

Ferenciek tere Budapest, V. kerület Az emlékhely 2026. október 23-án áll fel.




BOSZUT ÁLDJÁK
ÉRTED.



3/5 Ferenciek tere (Felszabadulás tér), az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja a Pázmány-szobor előtt. Forrás: **FORTEPAN / Répay András, 1956**



4/5 Ferenciek tere (Felszabadulás tér), az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja a Pázmány-szobor előtt. Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**
5/5Elesett felkelő virágokkal díszített ideiglenes sírja a Felszabadulás téren (Ferenciek terén).Forrás: **magyaroktober.hu**

Károlyi-kert Budapest, V. kerület



1/4 Károlyi-kert, jobbra a Magyar utca házai. Az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**



2/4 Károlyi-kert, szemben a Magyar utca és a Henszlmann Imre utca sarka. Az 1956-os forradalom során elhunyt 15 éves kislány ideiglenes sírja. Forrás: **FORTEPAN / PestiSrác2, 1956**



3/4 Károlyi-kert, háttérben a Magyar utca és a Henszlmann Imre utca sarka. Forrás: **FORTEPAN / Marics Zoltán, 1956**



4/4 Károlyi-kert, jobbra a Magyar utca házai. Forrás: **FORTEPAN / Marics Zoltán, 1956**

Harminckettesek tere Budapest, VIII. kerület



1/3 Harminckettesek tere, az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja.
Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**



2/3 Harminckettesek tere, az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja.
Forrás: **FORTEPAN / Kurutz Márton, 1956**



3/3 Harminckettesek tere, az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja.
Forrás: **FORTEPAN / Juricza Tibor, 1956**

Dob utca Budapest, VII. kerület



1/1 Dob utca 75–81., a felvétel a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium előtt készült. Az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Mácsai István, 1956**

Bakáts tér Budapest, IX. kerület



1/3 Bakáts tér, a templomkertben az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Juricza Tibor, 1956**



2/3 Bakáts tér, Assisi Szent Ferenc-templom. A templomkertben az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai.Forrás:**FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**

3/3Tóth Dezső elesett felkelő ideiglenes sírját gyászolók veszik körbe a Bakáts téri templomkertben. Forrás: magyaroktober.hu

Füvészkert Budapest, VIII. kerület



1/1 Füvészkert, háttérben az Urológiai Klinika, az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja. Forrás: **FORTEPAN / Keveházi János, 1956**

Illatos út Budapest, IX. kerület



1/2 Illatos út, játszótér a Gubacsi úthoz közeli szükséglakás-telepen. Az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Gulyás Zsuzsa, 1956**



2/2 Illatos út, játszótér a Gubacsi úthoz közeli szükséglakás-telepen. Az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Gulyás Zsuzsa, 1956**

Ferenc tér Budapest, IX. kerület



1/4 Ferenc tér, szemben a Bokréta utca torkolata. Előtérben az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Nagy Gyula, 1956**



2/4 Ferenc tér, az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. A felvétel a Tompa utca irányából a Bokréta utca 15. számú ház felé nézve készült. Forrás: **FORTEPAN / Rédei Mária, 1956**



3/4 Ferenc tér, az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja a parkban.Forrás:**FORTEPAN / Rédei Mária, 1956**
4/4Kiss Dániel ideiglenes sírja a Ferenc téren. Forrás: **magyaroktober.hu**

Hevesi Sándor tér Budapest, VII. kerület



1/1 Hevesi Sándor (ekkor névtelen) tér az Izabella utca és a Rejtő Jenő (Szövetség) utca között. Az 1956-os forradalom során elesett ideiglenes sírja. Forrás: **FORTEPAN / Magyar Pál, 1956**

Almássy tér Budapest, VII. kerület



1/1 Almássy tér, Csengery Antal szobra. Előtérben és balra az 1956-os forradalom során elesettek ideiglenes sírjai. Forrás: **FORTEPAN / Nagy József, 1956**

Ideiglenes sírok, exhumálások és áttemetések – Az 1956-os halottak utóélete

Eörsi László



Pesterzsébet, temetés okt. 31.
Kálmán Béla és társai perirata Hadtörténeti Levéltár 071/59. 358. oldal



Mink András nagyapjának sírja
Fortepan / Juricza Tibor

Budapesten az 1956-os forradalom halottainak eltemetése általában eltért a kialakult gyakorlattól: a körülmények többnyire nem tették lehetővé a temetőbe szállítást, így kertekben, udvarokon, kórházak közelében vagy a harcok helyszínéhez közel helyezték el – átmenetileg – az elesettek holttestét. Később az ideiglenesen eltemetettek egy részét azonosították, és ekkor szállították a maradványaikat a temetőbe.

A folyamat rekonstruálását nehezíti, hogy az első temetési hely sok esetben nem egyezett meg a végleges nyughellyel, az áttemetésekről pedig nem minden esetben maradt fenn adat. Ráadásul a források sem egyformán pontosak: vannak fényképekkel dokumentált köztéri sírok, visszaemlékezésekben megőrzött temetések, temetői nyilvántartások és későbbi exhumálási adatok, de ezek nem alkotnak egyetlen, hiánytalan adatbázist. Ezért teljes helyszínlista ma sem állítható össze bizonyossággal. A dokumentálható helyekből azonban kirajzolódik a szükségtemetések gyakorlata és az ideiglenes sírok későbbi felszámolásának néhány fontos mozzanata.

Szükségtemetések a budapesti köztereken

November 21-ig mintegy ezer, a harcokban elesett személyt szállítottak temetőbe. Ekkor mintegy négyszáz eltemetetlen halott volt.[1] A súlyos harcok miatt a köztereken, kertekben és udvarokon is temettek halottakat.[2] Több helyen fejfát, feliratot vagy fényképet helyeztek el rajtuk, ezek a sírjelek később segítettek az azonosításban.[3]

A legnagyobb, több sírral dokumentálható közterületi helyek: Bakáts tér, Ferenc tér, Károlyi-kert, Rákóczi tér, Kálvária tér, Molnár Ferenc tér és Felszabadulás tér (ma Ferenciek tere).

A fennmaradt források alapján nem lehet a köztereken eltemetetteket egyetlen társadalmi vagy politikai kategóriába sorolni. A köztéri sírokba eltemettek felkelőket vagy fegyvertelen civileket (gyermekeket is[4]) éppúgy, mint rendszerhű karhatalmistát. Ekkor természetesen nem mutatkozott meg az a politikai megkülönböztetés, amelyet később a Kádár-rendszer a halottak nyilvántartásában és a temetkezés során alkalmazott: 1958-ban a kommunista áldozatokat elkülönített parcellákba temették át.

A kezdő időpont pontosan nem állapítható meg, de már a forradalom elején, október 24-én biztosan dokumentálható közterületi sír a Károlyi-kertben.[5] November 13-án még bizonyosan voltak sírok a Rákóczi téren.[6] Ennél is később keletkezett bizonyíték egy 1956. december 3-án készült felvétel, amelynek helyszínét azonban nem ismerjük. A sírhelyen az „Ifj. Fehér Pál élt 18 évet” felirat olvasható.[7] E fénykép csak azt bizonyítja, hogy ezen a napon még létezett legalább egy ilyen sír – nem kizárt, hogy még később is temettek köztereken, de ez december 3-ig dokumentálható.

A közterületi sírok teljes felszámolásának időpontja így jelenleg nem köthető pontos naphoz. Ekkor már nyilván amiatt szorult rá a lakosság az ideiglenes temetésre, mivel a temetők működése még mindig nem állt helyre.

Ráadásul az ideiglenes temetések nem korlátozódtak a közterekre: a kórházak is fontos szerepet játszottak. Az ArchivNet forrásközlése számos budapesti kórház jelentéseit közli, amelyek a sebesültek és halottak elhelyezésének, elszállításának és adminisztrációjának problémáit is rögzítik.[8]

Az ideiglenes sírok és a Fiumei úti sírkert (Kerepesi temető) szerepe

A temetések egy része esetében az első sír valóban csak átmeneti nyughely volt. Gérecz Attila esete ezt különösen jól dokumentálja: Gérecz november 7-én halt meg a budapesti harcokban. Első sírja a Klauzál téren volt. 1957. február 11-én a Fiumei úti sírkert 21. parcellájába temették át. Később azonban ez sem bizonyult végleges nyughelynek: 1977-ben az Újpesti, illetve Megyeri úti temetőbe vitték, 2001-ben pedig visszakerült a Fiumei úti sírkert 21. parcellájába.[9]

A Fiumei úti sírkert 1956-ban formálisan zárt, védett temető és Nemzeti Panteon volt. A forradalom idején azonban megnyitották, és a harcok áldozatai közül jelentős számú személyt a Kossuth-mauzóleumhoz közeli 21. parcellába temettek, ekkor még politikai megkülönböztetés nélkül.[10]

A köztereken eltemetett halottak többségét később exhumálták, és a Kerepesi úti temetőbe szállították. A legvalószínűbb, hogy a fővárosi temetkezési szolgálat végezte el ezt a munkát.

1956-ban és 1957 első hónapjaiban összesen 574 elesett került a Fiumei úti sírkertbe, és nem minden halottat temettek a 21. parcellába.[11]

A halottak politikai elkülönítése

A forradalom utáni konszolidáció során a temetkezésnek politikai jelentősége is lett. A Munkásmozgalmi Panteon kialakításakor a temető térbeli rendjének megszervezése összefüggött a kommunista történeti emlékezet kialakításával.[12]

1958-ban Kádárék a 21. parcellából is kiemelték a rendszer halottait. A magasabb rangúakat a 13. parcellában, az épülő munkásmozgalmi mauzóleum előtti díszsorban temették újra, az alacsonyabb rangú karhatalmistákat pedig az 5. parcellában kialakított Mártírok Sírkertjében helyezték el.[13] Így a 21. parcella a forradalmárhalottak egyik temetkezési helye maradt. Nem véletlen, hogy a hatalom a parcella fizikai felszámolását is megkísérelte 1982-ben, a porladási idő lejártára hivatkozva.[14] Ám a hozzátartozók ellenállása és a nemzetközi visszhang is szerepet játszott abban, hogy a sírok fennmaradtak.[15]

A legtöbb szovjet katonát, 347-et a Kerepesi temetőben temették el. A második nagy csoportot, 120 főt az Alsónémedi határában kialakított tömegsírokba helyezték el. Budán mintegy ötven katonát az Osztapenko kapitány szobránál kialakított tömegsírokban, további 44-et a pesti, négyet pedig a budai a harcok helyén temettek el – ideiglenesen. A szovjet katonák esetében csak személyenként lehet pontos választ adni, azóta ki hol nyugszik.[16]

Az azonosítás nehézségei

A temetések rekonstruálását az is nehezíti, hogy az elesettek személyazonossága nem minden esetben volt azonnal megállapítható. A közterületi sírokon előfordult név nélküli vagy csak részben azonosító felirat. Máskor a hozzátartozók vagy a sír mellett elhelyezett fényképek segítették az azonosítást.

A fényképes sírjelek ezért kettős szerepet tölthettek be: egyrészt a halott személyének megjelölését szolgálták, másrészt a veszteség nyilvános megjelenítését.[17]

A szovjet katonák esetében eltérések mutatkoznak, és előfordult, hogy ugyanannak a személynek a neve több helyen is megjelent, illetve egy-egy sírkő felirata alapján nem volt egyértelmű, hogy másik személyre vonatkozó, eltérő adatokról van-e szó. Ezért a szovjet katonák temetkezésének rekonstruálásakor különösen fontos a három adat elkülönítése: a halál helye, az első temetés helye, a későbbi nyughely.[18]

Az ideiglenes sírok mint a megemlékezés helyszínei

Az ideiglenes sírok a gyász és a megemlékezés helyszínei voltak a forradalom napjaiban. Virágokkal, gyertyákkal, mécsesekkel díszítették, és ha tudták, ráírták a halott nevét, sőt az életkorát is.[19] Különösen november 1-jén, halottak napján váltak ezek a sírok a kegyelet helyszíneivé: a fennmaradt fényképek tanúsága szerint az

emberek gyertyát gyújtottak, virágokat helyeztek el az utcai síroknál, és megemlékeztek a harcok áldozatairól.[20] A legnagyobb temetés október 31-én zajlott le Pesterzsébeten, ahol az ATRA gyárnál 22 felkelő esett el. Óriási tömeg vett részt, a nemzetőrök biztosítottak, a parancsnokuk még díszsortüzet is elrendelt.[21]

E spontán kegyeletadás tehát már a forradalom alatt megteremtette az emlékezés nyilvános formáját, amelyben a gyász, az áldozatok iránti tisztelet és a forradalom értelmezése összekapcsolódott.

Személyes visszaemlékezések a temetésekről

Csősz László történész közlése, 2026
A családi emlékezet és a töredékes levéltári adatok szerint 32 éves, segédmunkásként dolgozó nagyapám, Pohorelszky József 1956. november 7-én kenyérért indult el otthonukból, a III. kerületi Nagyszombat utca 3. alatti házból. Nagyanyám első házasságából hét, valamint három saját gyermeket neveltek, a legkisebb ekkor még csecsemő volt. Nem tudunk arról, hogy részt vett-e korábban az eseményekben. Amint kilépett a kapun, a szomszédos Kartonnyomógyár épületéből valószínűsíthetően szovjet katonák által kilőtt gépfegyversorozat találta el. A helyszínen meghalt, sebtében a közeli játszótéren földelték el. Később kihantolták, és az Óbudai temetőben helyezték végső nyugalomra. Ezután a nagyanyám súlyos nélkülözések közepette, virágárusként keresett jövedelméből nevelte fel a tíz gyermeket, közülük édesanyámat, aki a tragédia idején hároméves volt.

Mink András történész közlése, 2026
Anyai nagyapám, Radó Gyula jogot végzett köztisztviselő volt, a belügyminisztériumban dolgozott. 1956-ban 52 éves volt, nem volt az események aktív résztvevője. A forradalom kitörése után otthon tartózkodott. A Lónyay utca és a Boráros tér sarkán álló házban lakott özvegyen, két lányával, anyámmal és a nővérével.
A dátumot nem tudom pontosan, de valószínűleg október utolsó napjaiban lehetett, amikor a rádió bemondta, hogy most lehet menni vásárolni. Nagyapám és a szomszédja együtt indultak el vásárolni, de amint kiléptek a ház kapuján, egy géppuskasorozat végzett velük.
Sosem derült ki, pontosan mi történt. Tudható, hogy a Boráros tér a város egyik forró pontja volt, a legvalószínűbb, hogy egy kellőképpen ideges szovjet járőr vagy egy ott elhelyezett géppuskaállás lövésze nyitott tüzet, akik esetleg nem is tudtak a kijárási tilalom felfüggesztéséről, és minden mozgásra lőttek. Nagyapám tehát ártatlan civil áldozat volt.
Akkoriban ugyebár nem mindig volt idő rendes temetésre. Nagyapámat ideiglenesen a híd lábánál temették el, föltehetően a szomszédjával együtt. Később megvolt a szabályos temetés, a Farkasréti temetőben van a sírja, a temető főbejáratánál elhelyezett 1956-os emléktáblán az ő neve is szerepel.
Anyám és a nővére, miután így teljesen elárvultak, a nagynénjükhöz kerültek Mohácsra.
Mellékelem a képet, amit a Fortepanon találtam. Ez nagyapám ideiglenes sírja a Petőfi híd lábánál.

Az áldozatok összessége

A forradalom és a retorzió áldozatainak száma összességében meghaladta a 3500-at: október 23. és január 16. között 2652 magyar szenvedett halálos sérülést, míg a szovjetek közül 669 katona esett el. A megtorlás során pedig 226 forradalmárt végeztek ki.

Fontosabb források és szakirodalom

- A Vigilia beszélgetése. Almási János visszaemlékezése az 1956-os eseményekről. Kérdező: M. Kiss Sándor. Vigilia, 61. évf., 1996/10., 788–794.
- Apor Péter: Immortalitas imperator: a Munkásmozgalmi Panteon születése. Aetas, 17. évf., 2002/2–3., 179–205.
- Bognár Katalin: Halottak napja, 1956. Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum, 2024.
- Boros Géza: Eltemetett képek. Fotóhasználat az 1956-os forradalom emlékkultuszában. Mozgó Világ, 33. évf., 2007/1., 75–85.
- Eörsi László: A pesterzsébeti fegyveres ellenállás, 1956. Budapest, 1956-os Intézet – ÁBTL, 2015.
- Fiumei úti sírkert. Szerk.: Gyökös Eleonóra – Nagy-Csere Áron – Papp Gábor. Budapest, Nemzeti Örökség Intézete, 2018.
- Kocsis Piroska: „Túlzás lenne az 1956. október–novemberi eseményeket háborús cselekményeknek nyilvánítani…” Sebesültek és halottak 1956-ban. ArchivNet, 12. évf., 2012/5.
- Lukács László: Csillagórák. Vigilia, 61. évf., 1996/10., 721.
- Marossy Endre: Szovjet katonasírok Magyarországon 1956. https://marossyendre.5mp.eu, 2016.
- Tóth Vilmos: A Kerepesi úti temető másfél évszázada. Budapesti Negyed 24., 7. évf., 1999/2.
- Elesettek, áldozatok, sírok. 1956-os fotógyűjtemény, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
- Nemzeti Archívum

1. Kocsis Piroska: „Túlzás lenne az 1956. október–novemberi eseményeket háborús cselekményeknek nyilvánítani…” Sebesültek és halottak 1956-ban. ArchivNet, 12. évf., 2012/5. Kocsis a fentieket egy 1956. november 21-i jelentésre alapozza.
2. Kocsis, i. m.
3. Boros Géza: Eltemetett képek. Fotóhasználat az 1956-os forradalom emlékkultuszában. Mozgó Világ, 33. évf., 2007/1., 78.
4. Almási János visszaemlékezése az 1956-os eseményekről. Vigilia, 61. évf., 1996/10., 792.
5. Fortepan-felvétel, Károlyi-kert, 1956. Fortepan #39992

6. Elesettek, áldozatok, sírok. 1956-os fotógyűjtemény. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
7. „Ideiglenes sír a pesti utcán”. Budapest, 1956. december 3. Fotó: Kovács Ferenc; Nemzeti Archívum, MTI/MTVA; azonosító: 614f5521-7cdb-4407-b09a-9734303a3017

8. Marossy Endre: Szovjet katonasírok Magyarországon 1956. A szovjet katonák 1956. október–novemberi magyarországi veszteségeinek néhány előzetes tanulsága. A szerző honlapja, 2016; a hivatalos veszteségi névjegyzék és a temetői sírfeliratok összevetéséről.

9. 1956-os áldozatok. Nemzeti Örökség Intézete. Fiumei úti sírkert, 21-es parcella.
10. Tóth Vilmos: A Kerepesi úti temető másfél évszázada. Budapesti Negyed 24, 7. évf., 1999/2.
11. Apor Péter: Immortalitas imperator: a Munkásmozgalmi Panteon születése. Aetas, 17. évf., 2002/2–3., 179–205.
12. Apor, i. m.
13. Tóth, i. m.
14. Tóth, i. m.
15. Boros, i. m.
16. Marossy, i. m.
17. Nagy Gyula, Budapest, V. kerület, Károlyi-kert, az 1956-os forradalom alatt elesettek ideiglenes sírjai, Fortepan #39992
18. Marossy, i. m.; a hivatalos veszteségi névjegyzék és a temetői sírfeliratok összevetéséről.
19. Boros, i. m.
20. Bognár Katalin: Halottak napja, 1956. Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum, 2024.
21. Eörsi László: A pesterzsébeti fegyveres ellenállás, 1956. Budapest, 1956-os Intézet – ÁBTL, 2015.

Impresszum

Emlékpontok

A 1956-os forradalom 70. évfordulóján állíttatta **Budapest Főváros Önkormányzata** az **Eidolon Centre for Everyday Photography** és a **Fortepan** együttműködésével.

Együttműködőink:
Tamási Miklós (Fortepan)
Szilágyi Róza Tekla (Eidolon Centre)
Simó György (Eidolon Centre)
Esterházy Marcell

Építész tervező:
Hetedik Műterem Kft. – Szabó Levente DLA, Biri Balázs DLA, **Mantuano Eszter, Jelinek Dorka**

Grafikus tervező:
SUBMACHINE – Polgárdi Ákos

Tartószerkezeti tervező:
dr. Hegyi Dezső

Acélszerkezetek:
Bundik Attila, Inoxmester-Team Kft.

Gravírozás:
Xfer Kft.

Szinterezés:
RAL5050

Honlap

A weboldal szövegeinek szerzői:
Eörsi László, Tamási Miklós, Szilágyi Róza Tekla

Korrektúra: **Zelei Bori**

Angol fordítás: **Koós Zsuzsanna**

Webdesign: SUBMACHINE

Webfejlesztés: **L²**

Betűtípus: **Reform-Grotesk**
(Köszönjük a Forgotten Shapes támogatását.)